

Obowiązki dla posiadaczy wielbłądowatych i jeleniowatych wynikające z ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt

Wprowadzenie ustawy podyktowane było dostosowaniem polskiego porządku prawnego do nowych przepisów Unii Europejskiej w tym zapewnienie jednolitego funkcjonowania systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt jako istotnego ogniwa zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Dotychczasowy rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad, prowadzony przez ARiMR, zawierający informacje dotyczące bydła, owiec, kóz i świń, został przekształcony w komputerową bazę danych, która została poszerzona o informacje dotyczące nowych gatunków zwierząt: **koniowatych, wielbłądowatych, jeleniowatych** oraz **zakładów drobiu**.

„Wielbłądowate” lub „zwierzę wielbłądowate” oznacza zwierzę z gatunków zwierząt kopytnych rodziny wielbłądowatych, tj. wielbłąd, lama, wikunia.

„Jeleniowate” lub „zwierzę jeleniowate” oznacza zwierzę z gatunków zwierząt kopytnych rodziny jeleniowatych, tj.: jelenie, sarny, danielle, łosie i inne.

Każdy posiadacz zwierząt, o których mowa w ww. ustawie musi posiadać numer identyfikacyjny, tzw. numer producenta, nadawany zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, co wiąże się ze złożeniem do Agencji wniosku o nadanie numeru. Następnie musi zgłosić działalność oraz oznakować i zgłosić do komputerowej bazy danych utrzymywane w działalności zwierzęta.

W związku z nową ustawą o identyfikacji i rejestracji zwierząt, powstała konieczność rozszerzenia komputerowej bazy danych prowadzonej przez ARiMR o nowe typy działalności oraz ich rodzaje.

Typy działalności oraz ich rodzaje możliwe do zgłoszenia (podlegające zgłoszeniu) to:

1. siedziba stada to miejsce, w którym:

- prowadzi się chów, hodowlę lub wypas zwierząt,
- prowadzi się miejsce gromadzenia zwierząt,
- organizuje się targi, wystawy, pokazy lub konkursy zwierząt,
- prowadzi się cyrk objazdowy,
- prowadzi się grupę tresowanych zwierząt,
- prowadzi się obrót zwierzętami, pośrednictwo w tym obrocie lub skup zwierząt,
- dokonuje się uboju zwierząt pochodzących z innych siedzib stada w celu produkcji mięsa na użytek własny,

2. rzeźnia,

3. zakład drobiu,

- zakład hodowli zarodowej
- zakład reprodukcyjny
- zakład hodowli kur niosek
- zakład wylęgu drobiu
- zakład odchowu drobiu
- zakład hodowli drobiu rzeźnego
- chów przydomowy
- inne

4. zakład przetwórczy / spalarnia

Dla każdego rodzaju działalności nadawany jest odrębny numer.

Aby otrzymać numer działalności, należy posiadać numer producenta.

W przypadku braku nadanego numeru producenta, należy:

1. uzyskać w ARiMR **numer identyfikacyjny producenta** zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (złożyć w BP ARiMR odpowiedni Wniosek – wzory dokumentów dostępne są pod linkiem <https://www.gov.pl/web/arimr/wniosek-o-wpis-do-ewidencji-producentow2>

Wniosek można złożyć osobiście, przesłać pocztą lub za pośrednictwem e-PUAP.

Po nadaniu numeru identyfikacyjnego posiadacz zwierząt otrzyma możliwość wnioskowania o nadanie loginu i hasła do Komputerowej Bazy Danych ARiMR.

2. zarejestrować **siedzibę stada**, w terminie **6 miesięcy** od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (**za pośrednictwem aplikacji IRZplus**).
3. oznakować posiadane zwierzęta i zgłosić je do komputerowej bazy danych **w terminie 18 miesięcy** od dnia wejścia w życie ustawy (**za pośrednictwem aplikacji IRZplus**).

Termin ten nie ma zastosowania do jeleniowatego utrzymywanego w warunkach ekstensywnych; nie przyzwyczajonych do regularnego kontaktu z ludźmi; obszar, na którym utrzymuje się zwierzęta, zapewnia wysoki stopień izolacji zwierząt i odstępstwo nie narusza identyfikowalności zwierząt. Wówczas zwierzę jeleniowate podlega identyfikacji przed opuszczeniem siedziby stada, po czym należy dokonać stosownego zgłoszenia do bazy danych (1. zgłoszenie do rejestru, 2. zgłoszenie przemieszczenia lub innego zdarzenia, które wystąpiło).

Dokumentem, którym rejestruje się działalność jest Zgłoszenie działalności udostępnione w aplikacji IRZplus.

Uzyskania dostępu do aplikacji IRZplus.

Dostęp do IRZplus można uzyskać w łatwy sposób poszerzając swoje uprawnienia pozyskane do aplikacji eWniosekPlus. Możliwe jest to jednak tylko dla osób fizycznych posiadających konto w eWniosekPlus.

W oknie logowania do IRZplus, na stronie internetowej pod adresem: <https://irz.arimr.gov.pl> lub po kliknięciu na link zamieszczony w witrynie Agencji, w dziale Systemy teleinformatyczne ARiMR, należy wpisać login i hasło nadane do eWniosekPlus. Aplikacja zapyta o zgodę na poszerzenie uprawnień do IRZplus. Wyrażenie zgody pozwala założyć konto.

Dla osób prawnych, które powinny ustanowić pełnomocników, jeśli ich nie mają zadeklarowanych w ewidencji producentów, w Agencji oraz nowych użytkowników (bez dostępu do eWniosekPlus), na stronie internetowej ARiMR zamieszczony jest Wniosek o nadanie uprawnień / reset hasła / aktualizację danych do IRZplus. Wypełniony i podpisany wniosek wraz z Regulaminem użytkownika składa się w Biurze Powiatowym Agencji.

Formularze wniosków są zamieszczone na stronie Agencji w części IRZplus – Obsługa zgłoszeń przez Internet. należy zgłosić się do najbliższego biura powiatowego w celu złożenia odpowiedniego Wniosku.

Dodatkowo informuję, że na stronie ARiMR pod adresami

<https://www.gov.pl/web/arimr/najczesciej-zadawane-pytanie>

<https://www.gov.pl/web/arimr/portal-irzplus>

znajdziecie Państwo informację na temat w jaki sposób rozszerzyć uprawnienia do IRZplus, gdy posiadam login i hasło do aplikacji eWniosekPlus? jak uzyskać login do IRZplus, z jakich znaków powinno składać się hasło do IRZplus? oraz Podręcznik użytkownika aplikacji IRZplus

Ważne!

Zgodnie z przepisami ustawy o identyfikacji i rejestracji zwierząt posiadacze zwierząt z gatunku wielbłądowatych i jeleniowatych mogą zgłosić działalność oraz inne wnioski i zgłoszenia dotyczące zwierząt (urodzenia/ przemieszczenia/ padnięcia/ zabicia/ uboje

w siedzibie stada) tylko w formie elektronicznej, korzystając z aplikacji IRZplus – nie ma możliwości złożenia dokumentów w formie papierowej.

Link do aplikacji IRZplus - irz.arimr.gov.pl

W celu pomocy przy rejestracji działalności oraz zgłoszenia zwierząt do aplikacji IRZplus można korzystać z Ośrodków Doradztwa Rolniczego oraz Biur Powiatowych ARiMR.

Po uzyskaniu numeru działalności posiadacz zwierząt z gatunku jeleniowate i wielbłądowate za pośrednictwem aplikacji IRZplus składa dla danego gatunku *Wniosek o przydzielenie puli numerów identyfikacyjnych*. Po złożeniu ww. Wniosku, w przypadku pozytywnego rozpatrzenia Wniosku, otrzyma: *Odpowiedź na wniosek o przydzielenie puli numerów*. Natomiast w przypadku negatywnego rozpatrzenia Wniosku, otrzyma: *Decyzję o odmowie przydzielenia puli numerów identyfikacyjnych*.

Sposób odbioru odpowiedzi wskazywany jest przez posiadacza na Wniosku – a możliwe sposoby odbioru to: osobiście, korespondencyjnie lub elektronicznie (za pośrednictwem aplikacji IRZplus)

Posiadacz może poprzez aplikację IRZplus wyrazić zgodę na udzielenie dostawcy/dostawcom wpisanym na Listę dostawców prowadzoną przez ARiMR dostępu do pobierania elektronicznych danych z Odpowiedzi na *Wniosek o przydzielenie puli numerów identyfikacyjnych*.

Po otrzymaniu dokumentu *Odpowiedź na wniosek o przydzielenie puli numerów identyfikacyjnych* posiadacz z listy prowadzonej przez ARiMR wybiera dostawcę, który ma wyprodukować i dostarczyć wskazany rodzaj środka identyfikacji (posiadacz może skontaktować się z dostawcą w celu ustalenia warunków realizacji zamówienia) i wysłała do niego zamówienie na rodzaj i ilość środka identyfikacji (np. 2 zwykle kolczyki) wraz z otrzymaną Odpowiedzią na Wniosek.

Jeśli posiadacz udzielił dostawcy zgody na pobieranie elektronicznych danych z Odpowiedzi na: *Wniosek o przydzielenie puli numerów identyfikacyjnych* to wystarczającym będzie wysłanie do tego dostawcy (w sposób określony przez danego dostawcę) zamówienia z numerem dokumentu i kodem zabezpieczającym, a w przypadku puli numerów dodatkowo wskazując rodzaj i ilość środka identyfikacji (np. 2 zwykle kolczyki lub wszczepiany transponder).

Aktualna lista dostawców wraz z cennikami jest wywieszona w każdym Biurze Powiatowym ARiMR oraz jest zamieszczona na stronie internetowej Agencji.

<https://www.gov.pl/web/arimr/irz-lista-dostawcow>.

Od dnia 01.02.2024 r. na Listę dostawców prowadzoną przez ARiMR został wpisany dostawca, który w przedmiocie dostawy ma środek identyfikacji dla wielbłądowatych i jeleniowatych (wszczepiany transponder).

Środki identyfikacji dla wielbłądowatych/ jeleniowatych:

- **ZWYKŁY KOLCZYK (2x) lub**
- **WSZCZEPIANY TRANSPONDER lub**
- **TATUAŻ (tylko u jeleniowatych)**

Termin na dokonywanie zgłoszeń dotyczących urodzenia i oznakowania zwierząt z gatunku wielbłądowate/ jeleniowate to **9 miesięcy** (oznakowanie po urodzeniu, jednak nie później niż przed opuszczeniem siedziby stada, w której się urodziły).

Podsumowując

Posiadacze zwierząt z gatunku wielbłądowate i jeleniowate zobowiązani są do:

1. wystąpienia o nadanie numeru producenta oraz do zarejestrowania siedziby stada **nie później niż 6 miesięcy** od dnia wejścia w życie ustawy (*art. 66 ustawy IRZ*), lub przed nabyciem zwierząt,
2. oznakowania posiadanych zwierząt i zgłoszenia ich do komputerowej bazy danych **w terminie 18 miesięcy** od dnia wejścia w życie ustawy (*art. 66 ustawy IRZ*),
3. dokonywania zgłoszeń takich jak urodzenia/ przemieszczenia/ padnięcia/ zabicia i uboju w siedzibie stada **tylko za pośrednictwem aplikacji IRZplus** (*art. 74 ustawy IRZ*),
4. dokonywania zgłoszeń dotyczących urodzenia i oznakowania zwierząt z gatunku jeleniowate w ciągu **9 miesięcy** (oznakowanie po urodzeniu, jednak nie później niż przed opuszczeniem siedziby stada, w której się urodziły) (*art. 25 ust. 1 pkt 4 ustawy IRZ*),

Terminy na oznakowanie jeleniowatych nie ma zastosowania (na zasadzie odstępstwa, o którym mowa w rozporządzeniu UE 2021/520):

a) gdy zwierzęta:

- chowane są w warunkach ekstensywnych;
- nie są przyzwyczajone do regularnego kontaktu z ludźmi;

b) gdy obszar, na którym utrzymuje się zwierzęta, zapewnia wysoki stopień izolacji zwierząt;

c) zwolnienie nie narusza identyfikowalności zwierząt.

Wówczas zwierzę jeleniowate podlega identyfikacji przed opuszczeniem siedziby stada, po czym należy dokonać stosownego zgłoszenia do bazy danych (rejestracja, przemieszczenie).

5. oznakowania zwierząt wwiezionych do kraju spoza UE - **20 dni** od dnia wwozu (jeżeli zwierzęta te pozostają w Unii). Zwierzęta należy oznakować w pierwszej siedzibie w Polsce, do której przybyły (*art. 17 ust. 1 rozporządzenia 2021/520*).
6. dokonywania pozostałych zgłoszeń dotyczących zwierząt w terminie **7 dni** od dnia zdarzenia (*art. 26 ustawy IRZ*).
7. Mając na uwadze, że przedmiotem zainteresowania Agencji są zwierzęta oznakowane i zgłoszone do systemu prowadzonego przez Agencję, w przypadku padnięcia zwierzęcia nieoznakowanego i niezgłoszonego do systemu posiadacz zwierząt nie dokonuje zgłoszenia (nie ma co zgłosić). **Unieszkodliwianie zwierząt nieoznakowanych i niezgłoszonych nie podlega dofinansowaniu – posiadacz ponosi koszty unieszkodliwienia.**
8. **Wszelkie zgłoszenia dotyczące jeleniowatych i wielbłądowatych składane są tylko za pośrednictwem aplikacji IRZplus (nie ma dokumentów papierowych).**